

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Tribvs Dagobertis Francorvm Regibvs Diatriba Godefridi Henschenii E Societate Iesv

Henschenius, Godefridus

Antverpiae, 1655

I Epocha annorum ab ortu Christi seriùs ad ordinandam Chronologiam
adhibita. Priscis temporibus, inscienrer à posteris inserta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9599

errores, necesse sit. Eâ potissimum ratione modoque, ut sua DAGOBERTO Austrasio decora, quæ auo mendosè adscripta erant, redhibeantur, enitar. Non tamen rerum omnium, quæ gessit senior ille DAGOBERTVS, historiam pertexam, sed Chronologiam præcipuè eius temporis, quo Semptentrionalis primùm Austrasiæ, dein plurium etiam prouinciarum ad id regnum spectantium, postea Neustriæ quoque, ac demum totius Gallia gubernacula tenuit, explicabo.

Epocha annorum ab ortu Christi, serius ad ordinandam Chronologiam adhibita. Priscis historiis inscienter à posteris inserta.

Historiæ neruus Chronologia est, siue temporum, quibus, quæ narrantur, res gestæ, explicatio. Hæc certis adstringi distinguique notis, minime obscuris, solet. Græci Olympiadas, Syri ac Palæstini post tempora Alexandri Magni annos regni Græcorum, Romani Urbis conditæ numerauêre: alia gentes alię lapsi temporis signa posuêre. Annos Christi nunc ad eum temporis computum adhibemus: eaque ratio confirmata iam vsu nouem seculorum, paulloq; amplius, prioribus etiam temporibus ad ipsum vsque Christi natalem aptatur, non absque maximis tamen difficultatibus. *Æram vulgarem, communemue Epocham* appellamus. Eius principium ducitur

ducitur à *Kalendis Ianuariis, C. Cesare & L. Emilio Paulo Coss.* anno Iuliano XLVI, Urbis conditæ secundum computum Varronianum IOCC.LIV. quem qui præcedit annus Christi incarnatione ac natiuitate vulgò illustris habetur. Hanc Epocham Baronius in Annalibus biennio præuertit, inchoatque *Augusto Cesare XIII & M. Plautio Siluano*, & huic suffecto *C. Caninio Gallo, Coss.* anno Iuliano XLIV, Urbis conditæ IOCC.LII. Ne tamen perpetuò in contextu Annalium à vulgari calculo diffideret, in eorum progressu annos sex imperij Probi ad quadriennium contraxit, & duo paria Consulum alibi prætermisit. Hoc ergo Epochæ vulgaris initium, communi vsu receptum, retinendumque (ni perpetuò nos, ac præcipuè lectorem, in molestissimas conicere tricas velimus) quocumque demum anno natus fuerit Christus, seu qui Iulianum XLVI, vt diximus, immediatè præcessit, seu biennio antè, vt statuit Baronius, siue etiam quadriennio, vt Ioannes Deckerius ac Dionysius Petauus, aliique.

Verùm eâ Epochâ minimè vsi antiquiores: nec ferè, quæ manu exarata extant antiquissima Chronica, Eusebij, Hieronymi, Prosperi, aliorumque veterum, annos Christi adnotatos habent. Adscripti margini sunt à posteris, prout cuiusque captus erat. Quare alios exhibet editio Scaligeri, Pontaci alios, ac Miræi & ceterorum. Idatius certè dum priora illa Chronica continuat, admonet, *ne anni Olympiadum turbentur, se annum eundem scribere & Theodosij Magni ultimi & filiorum Arcadij & Honorij primum: fileti de annis Christi, qui si in vsu tunc fuissent, æquè, ne turbarentur, cauere debuisset. Et verò si quam Christi Epocham statuissent Eusebius, Hieronymus, Prosper, Marcellinus Comes, ac reliqui veteres, à Christi baptismo ac prædicatione, aut passione siue resurrectione exorsi eam essent, vt ex eorum Chronicis*

Chronicis

nicis potest fieri coniectura. Quam Epocham à passione aut resurrectione ductam Gregorius Turonensis in Historiâ Francorum sub finem librorum 1, 3, & 10, Fredegarius in Historiâ Epitomata cap. 73, Victor Tunenensis in fine Chronici, Auctor Historiæ Francorum iussu Childebrandi Comitis scriptæ, & Chronico Fredegarij subnexæ, cap. 109, confundunt cum eâ, cuius à Christi natiuitate statui primordium debuisset, vt legenti perspicuum est. Quæ res clarè innuit, necdum illo tempore viguisse consuetudinem annos à Christi natiuitate aut incarnatione numerandi.

Quamobrem ad stabiliendam Regum Francorum Merouingicæ stirpis Chronologiam, superuacaneum est, ad annos ab Christi natiuitate numeratos recurrere, quando ea annos à Christi ortu computandi ratio in antiquis historiis ante seculum octauum minimè fuit vsitata. Quo primùm auctore inoleuerit, non proditur. Excogitârat eam olim, non vndequaue tamen huic, quâ modò vtimur, congruentem, Dionysius Abbas Romanus circiter annum 10xxv. Sanctus Presbyter Beda ferè antiquissimus est, qui ad annos Christi digessit Historiam gentis Anglorum: quam conscripsit, cùm Francis Carolus Martellus imperitabat. Ex eo tempore, præsertim sub huius filio Pippino ac nepote Carolo Magno, modus ille à Christo nato aut incarnato annos ordinandi præcipuè inualuit, vt passim exinde Regum Annales ita recensiti extant. Huiusmodi Annales vulgauit Andreas Chesnæus tomo II Scriptorum historiæ Francorum: qui finiuntur ad annum Christi, alij 10ccxc, alij 10ccc, quidam ad VI, VIII aut XIII sequentis seculi. quando proinde eorum auctores vixisse videntur. Hi autem necubi aberrarent, suos illos Annales auspiciati sunt ab vltimis Pippini Herstalli annis eiusque filij Caroli Martelli: circa quorum

tempora maior propterea auctorum consensus reperitur. Monachus S. Dionysij in gestis Dagoberti I & Aimoinus in Historiâ Francorum antiquorum, etsi iam longo recepta usu ea annorum à Christo nato computatio esset, tamen ne quos se in errores induerent, eos solùm adhibuerunt temporum characteres, quos à vetustissimis & cœuis scriptoribus signatos notarant.

Regino Abbas Prumiensis, qui circa annum Christi 1000 floruit, solùm posteriori Chronicorum libro, à morte Caroli Martelli, per Incarnationis Dominicæ annos, tempora Principum & gesta declarat: priore autem libro, omisis annis Christi, se nihilominus, quo tempore, quo loco, vel quid sub unoquoque Principe actum sit, summam demonstrare, sub finem eiusdem libri monet. Seriem verò annorum ab ortu Christi inchoatam libro primo deesse alius quispiam inconcinnum ratus, eos infarsit, adeò tamen confusè ac perturbatè, ut vacuum integri ferè seculi interuallum reperiatur. Nam sub finem libri illius, præfixo anno Dominicæ Incarnationis 1000, ista ponuntur: *Carolus Princeps x anno regni sui cum Baiariis pugnavit. Anno xv contra Lantfridum dimicavit. Anno xvi Eudonem Ducem Aquitaniae prostravit. Anno xvii Saracenos expugnavit.* At liber secundus mox incipit ab obitu eiusdem Caroli Martelli his verbis: *Anno Dominicæ Incarnationis 1000 Carolus filius Pippini Maior-Domus & bellicosissimus Dux Francorum defunctus est.* En 1000 & ampliùs annorum spatium eidem adscriptum Martello, ac rebus gestis omnino inane. Quod quia perquam absurdum, non putamus in Reginonem cadere potuisse. Quare toto libro primo, annis Dominicæ Incarnationis deletis, singulos paragraphos ab Imperatoribus inchoandos arbitramur, hac ratione:

Mauricius regnavit annos xx.

Phocas

Phocas regnavit annos VIII.

Heraclius regnavit annos XXVI. & C.

Hoc ergo modo Epochâ temporis per Imperatorum successione[m] utcumque indicatâ, quas res eo tempore variis locis gestas esse credidit, subiunxit: nec tamen absque mendis. Nam DAGOBERTII *Regis obitum*, qui contigit anno DCXLIV, ad *Imperium Iustiniani Rhinometi*, anno DCCLXXXV inchoatum, distulit. Ast eiusdem Augusti Imperio præfixus *annus Dominicæ Incarnationis DCXXII*, summam induxit rerum omnium perturbationem. Absurdius etiam illud, quod Iustiniani huius pater *Constantinus Pogonatus XVII annos regnasse* dicitur, præscribiturque eius Imperio *annus Dominicæ Incarnationis DCV*, ad decennium integrum exerrante ratiocinio. Illos autem *annos Dominicæ Incarnationis* iam ab aliquot seculis appositos fuisse persuadent tum antiqui codices MSS. tum editi omnes, in quibus eodem modo anni expressi.

Reginone paullo antiquior est Milo monachus ac Sacerdos Elnonensis, à cuius calamo dedimus VI Februarij Vitam S. Amandi Episcopi Traiectensis, carmine heroico libris quatuor scriptam: item Historias Translationis & Eleuationis corporis eiusdem sancti Antistitis, cum miraculo cerei cælitus accensi anno DCCCLV à se spectati. Hic *corpus illius* tradit pag. 888 & 891 *eleuatum anno DCCCIX*, eumque numerat *annum à transitu viri Dei Amandi centesimum quinquagesimum*; cum solum interfuerint anni CXXIV, menses VII & dies XIV, à VI Februarij scilicet anni DCCLXXXIV, quo obiit, ad XX Septembris anni DCCCIX, quo corpus eius eleuatum fuisse diximus. Ita annis XXIV legitimam Chronologiam Milo anteuertit. Eundem aut consimilem errorem postea errarunt Chronologus Gandensis, Theodericus Abbas S. Trudonis,

Trudonis, Philippus Abbas Bonæ Spei, atque alij, qui seculo Christi XII in Belgio floruerunt. In Chronico Gandensi *annus Incarnationis Dominicae* DCX coniungitur cum anno DAGOBERTI XIV, quo Blandinium conditum traditur, quod factum anno DCXXXVI. S. Amandum, qui anno Theoderici Regis II, Christi DCCLXXXII, mense Aprili, testamentum suum signavit, scribit Philippus Abbas aliique, vitam functum esse anno Christi DCCLXI. At Theodericus Abbas statuit S. Bauonem sub Rege Chlodoueo II uxorem duxisse, dein aliquot post annos Clericum ordinatum, tandem inclusum, ac biennio post mortuum, idque anno DCXXXI; cum Chlodoueus anno demum DCXXXVIII natus sit: sub quo S. Bauo anno DCCLVII vitam functus est. In his ergo similibusque auctoribus antiquis, DAGOBERTI, Chlodouei, Theoderici, aliorumque Regum character, expunctis Christi annis, ferè seruandus est. Quæ extat duplex S. Vedasti Episcopi Atrebatensis Vita, à nobis VI Februarij illustrata, indicat *annos Episcopatus eius quadraginta*, reticet annum mortis: quem *Æræ vulgaris DCCLXX* fuisse tradit posterior Vita, in Lectiones ad Matutinum recitari solitas in Breuiario Atrebatensi distributa. Eundem annum DCCLXX signant Sigebertus in Chronico, Baronius in Notationibus ad Martyrologium Romanum, aliique scriptores illustres: cum tamen S. Vedastum circa annum DCXL mortem obiisse certò constet ex dictis VI Februarij pag. 785.

In Galliâ interiore plurimæ Sanctorum Vitæ seculo Christi septimo conscriptæ sunt, earumque nonnullæ intrusis Christi annis postea interpolatæ. Ita infra ostendetur factum in Actis S. Wandregisili Abbatis Fontanellensis, & S. Ansberti Archiepiscopi Rotomagensis, in quibus ad Chronologiam rectè ordinandam, annos IX aut X addi necesse est.

est. Eodem modo auctor Vitæ S. Audoëni, qui circa an. Chr. nongentesimum videtur vixisse, ac dein Fridegodus Poëta, qui circa annum 1000000 metrico eam stylo vertit, appositis Christi annis. Epocham Regum Francorum ad XI aut XII annos præuenientes, Chronologiam interuertunt. Similia sæpe in opere nostro de Vitis Sanctorum notata reperiet lector: nosque infra nonnulla attingemus. Quibus non accuratè obseruatis, plures è recentioribus historicis suos Annales ac Chronica neutiquam appositè digesserunt.

I I

Epocha veterum Francorum per annos Regum distincta; non Pontificum, Imperatorum externorum, aut Indictionum. Epocham eadem characteribus historicis in progenitoribus DAGOBERTI I firmata.

Non hîc disquirimus, quæ à variis nationibus, præter iam indicatas, olim Æra aut Epocham annorum adhibita fuerit. Antiquitatem historicam Francorum, quæ ad propositam quæstionem sola facit, spectamus. Hanc ab vetustioribus aliquot Chronicis auspicatur Chesnæus: è quorum auctoribus Idatius Olympiadas atque Imperatorum annos potissimum adnotauit. Prosper Aquitanus in Chronico priore, quod Petrus Pithœus olim edidit, solum annos Imperatorum exprimit: in altero verò Chronico, Eusebij & Hieronymi Chronicis subnecti solito, singulos an-